

# Domácí úkol č. 3

Zadáno: 20.11.2020

Odevzdat do: 4.12.2020

*Domácí úkoly odevzdávejte ve formátu pdf prostřednictvím určeného webového rozhraní, po termínu e-mailem. Pozdní odevzdání je penalizováno srážkou 10% za každý započatý den.*

## Hückelova aproximace pro molekulu benzenu

Hückelova aproximace je jednoduchý model pro určení energií molekulových vazebních orbitalů u některých organických molekul, která se často používá pro odhad stability těchto molekul. Je založena na metodě LCAO-MO (tj. na konstrukci molekulových orbitalů pomocí lineární kombinace atomových orbitalů), ovšem s dodatečnými podmínkami na maticové elementy hamiltoniánu v bázi atomových orbitalů a na překryvové integrály těchto orbitalů.

V případě molekuly benzenu (bodová grupa symetrie  $D_{6h}$ ) stačí pro vysvětlení vazby v této aproximaci uvažovat pouze orbitaly  $p_z$  na jednotlivých atomech uhlíku (osu  $z$  ztotožníme s rotační osou  $C_6$  molekuly benzenu), ostatní orbitaly nejsou pro kvalitativní popis vazby důležité. Máme tedy bázi o šesti orbitalech, o které budeme předpokládat, že pro maticové elementy hamiltoniánu vyjádřeného v této bázi platí

$$H_{ij} = \langle \phi_i | H | \phi_j \rangle = \begin{cases} \alpha & \text{pro } i = j, \\ \beta & \text{pro } i \text{ sousedící s } j, \\ 0 & \text{v ostatních případech (Hückelova aproximace)} \end{cases}$$

a pro překryvové integrály

$$S_{ij} = \langle \phi_i | \phi_j \rangle = \begin{cases} 1 & \text{pro } i = j, \\ 0 & \text{pro } i \neq j \text{ (Hückelova aproximace)}. \end{cases}$$

### Zadání úlohy:

1. (až 4 body) Určete rozklad reprezentace, jejíž bázi tvoří šest  $p_z$  orbitalů, na ireducibilní reprezentace,
2. (až 6 bodů) Pomocí symetrizačních operátorů odpovídajících ireducibilním reprezentacím zkonstruujte z těchto orbitalů symetricky adaptovanou bázi (dle vlastního uvážení použijte úplné nebo neúplné projekční operátory).
3. (až 6 bodů) Určete vlastní stavy a energie uvedeného aproximativního hamiltoniánu a klasifikujte je podle ireducibilních reprezentací grupy  $D_{6h}$ .
4. (až 4 body) Pokuste se na základě získaných výsledků odhadnout, zda bude molekula benzenu stabilní, tj. zda je výsledná energie 6 elektronů umístěných do molekulových orbitalů nižší, než kdyby byly umístěny přímo v atomových orbitalech  $p_z$ .